

STOPA SOFTVERSKOG PIRATSTVA U BOSNI I HERCEGOVINI PALA NA 67%

Uprkos trendu opadanja stope softverskog piratstva, gubici koje je softversko piratstvo prouzročilo IT industriji u protekloj godini u BiH iznose 15 miliona US dolara, kaže Globalna BSA i IDC studija o stopama softverskog piratstva za 2008. godinu

SARAJEVO, 12.05.2009. - Stopa nelegalnog softvera instaliranog na personalne računare u Bosni i Hercegovini u 2008. godini smanjila se za dodatnih 1% u odnosu na godinu ranije i iznosi 67%. U polovini od ukupno 110 zemalja koje je obuhvatila studija, stopa softverskog piratstva je niža u odnosu na proteklu godinu, dok se porast bilježi u 15% zemalja obuhvaćenih studijom. Ukupni gubitak IT industrije u BiH, koji je posljedica softverskog piratstva, iznosi US\$ 15 miliona u 2008. godini.

Ovo su između ostalog rezultati šeste globalne studije o softverskom piratstvu koju je danas objavila BSA (Business Software Alliance), međunarodno udruženje proizvođača poslovnog softvera. Studija je obuhvatila 110 zemalja, a istraživanje je provedeno od strane neovisne kompanije IDC, vodeće kompanije za istraživanje tržišta IT industrije.

„Ovaj izvještaj predstavlja veoma pozitivnu vijest i demonstrira da su aktivnosti BSA usmjerene ka smanjenju softverskog piratstva tokom 2008. godine donijele pozitivan rezultat,“ izjavila je **Mirna Milanović-Lalić, glasnogovornik i pravni zastupnik za BSA u BiH** i dodala: *„Za nas je ovo dobar znak da moramo nastaviti sa izgradnjom korporativne i društvene odgovornosti kod kompanija i pojedinaca kako bi ostvarili dodatne prednosti za korisnike, kompanije i društvo u cjelini. U vremenu velike ekonomske neizvjesnosti od vitalnog je značaja da kompanije ne zaobilaze pravila i ne koriste nelicencirani softver, jer ovakvo ponašanje bi samo povećalo negativan uticaj na poslovanje kompanija, na potrebe korisnika kao i na lokalnu i globalnu ekonomiju.“*

Naši napori usmjereni ka smanjenju stope softverskog piratstva u BiH se ogledaju u rezultatima koje smo postigli kontinuiranom kampanjom tokom posljednjih nekoliko godina gdje je zabilježen pad sa 70% u 2004. na 67% u 2008. Ovo je ujedno i dokaz da kompanije prepoznaju prednosti koje donosi licencirani softver. BSA u BiH saraduje već duže vrijeme sa svim relevantnim institucijama u BiH, te agencijama koje su

zadužene za provođenje zakona i zajedno sa svojim članovima implementira efektne kampanje o značaju zaštite intelektualne svojine.

Ostali bitni podaci studije:

- Među 110 zemalja u kojima je provedeno istraživanje, stopa softverskog piratstva pala je u 57 zemalja, u 36 zemalja je ostala na istom nivou, a porasla tek u njih 16. Ipak, zbog rasta svjetskog PC tržišta u zemljama s visokom stopom softverskog piratstva, ukupna svjetska stopa softverskog piratstva porasla je u 2008. za 3 postotna poena, na 41%.
- U regiji Središnje i Istočne Europe (CEE), zemlje s najvišom stopom softverskog piratstva su Gruzija (95%), Armenija (92%) i Azerbejdžan i Moldovija (90%). Zemlje s najnižom stopom piratstva su Češka (38%), Mađarska (42%) i Slovačka (43%). Rusija bilježi najveće rezultate drugu godinu zaredom, sa sniženjem stope piratstva za 5 postotnih poena na 68%, a tokom posljednjih 6 godina sa sniženjem od ukupno 19 postotnih poena.
- Zemlje u razvoju ukupno imaju 45% globalnog hardver tržišta personalnih kompjutera, s tim da na njih otpada manje od 20% softverskog piratstva u svijetu. Kada bi njihov udio u softveru bio isti kao i u hardveru, tržište softvera bi naraslo za US\$ 40 milijardi godišnje. Također, snižavanjem globalne stope softverskog piratstva za samo 1% godišnje bi značilo dodatnih US\$ 20 milijardi stimulansa za IT industriju.
- Širenje pristupa internetu će također povećati stopu piratskog softvera. Tokom narednih 5 godina, 460 miliona ljudi će biti on-line. Ovaj rast će biti najveći kod pojedinačnih korisnika i malih kompanija, koji imaju tendenciju da koriste piratski softver mnogo više od vladinih institucija ili većih kompanija.

Globalna recesija ima različit uticaj na softversko piratstvo po pronalascima IDC studije. John Gatz, glavni istraživač u IDC-u, navodi da korisnici sa smanjenom potrošačkom moći će vjerovatno zadržati postojeće računare duže vrijeme, što će u svakom slučaju povećati piratstvo jer je vjerovatnije da je na starijim računarima instaliran nelicencirani softver. Ipak, *pocketbook* pritisci povećavaju prodaju jeftinijih „netbooks“, koje dolaze sa već instaliranim legitimnim softverom, a kompanije koriste SAM (software asset management) programe kako bi smanjile troškove IT-a.

„U svakom slučaju softverski troškovi su jedini faktor koji vodi do softverskog piratstva,“ kaže Gantz. *„Ekonomska kriza će svakako uticati, djelomično na pozitivan, a djelomično na negativan način, ali to je u*

svakom slučaju samo jedan od mnogih faktora koji se neće u potpunosti objelodaniti sve dok se ne kompletira istraživanje za 2009. godinu.“

Za efektno suzbijanje softverskog piratstva i ostvarenje ekonomskih prednosti, BSA preporučuje „Plan u 5 tačaka“:

- Povećanje javne edukacije i osviještenosti o vrijednosti intelektualnog vlasništva i rizicima korištenja nelicenciranog softvera.
- Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u području intelektualnog vlasništva sa standardima koje preporučuje Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO) – radi omogućavanja efektivnije provedbe zakona u slučajevima digitalnog i online piratstva.
- Stvaranje jakih pravnih mehanizama za zaštitu prava intelektualnog vlasništva i provedbu zakona, uključujući suzbijanje softverskog piratstva, u skladu s obavezama preuzetim na temelju Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS).
- Izdavanje dodatnih resursa od strane nacionalnih vlada namijenjenih za suzbijanje softverskog piratstva, uključujući osnivanje organizacijskih jedinica specijaliziranih u području zaštite prava intelektualnog vlasništva unutar nadležnih državnih tijela, međugraničnu suradnju između susjednih zemalja, kao i treninge za nadležna državna tijela.
- Pružanjem primjera poslovnom sektoru uvođenjem politike upravljanja softverskom imovinom i korištenjem isključivo licenciranog softvera u javnom sektoru.

Globalna studija o stopama softverskog piratstva je provedena u 110 zemalja, a obuhvata piratski softver koji se koristi na ličnim računarima, uključujući desktop računare, pokretne i ultrapokretne računare. Studijom nisu obuhvaćene druge vrste softvera, npr. softver koji se koristi na *mainframe* ili poslužiteljskim računalima. IDC je koristio vlastite statistike o softverskim i hardverskim isporukama te angažirao IDC analitičare iz više od 60 zemalja koji su potvrdili trendove u softverskom piratstvu.

Za više informacija ili primjerak cjelokupne studije posjetite www.bsa.org/globalstudy.

###

O BSA: Međunarodno udruženje proizvođača poslovnog softvera Business Software Alliance (www.bsa.org; www.bsa.org/bih) je vodeća organizacija posvećena promoviranju sigurnog i legalnog online okruženja. BSA je glas svjetske industrije komercijalnog softvera i njezinih partnera – proizvođača hardvera, pred nacionalnim vladama i na međunarodnom tržištu. Članovi BSA predstavljaju jednu od najbrže rastućih industrija u svijetu. Programi BSA podupiru tehnološke inovacije putem inicijativa usmjerenih na edukaciju i zagovaranje politike kojom se promiče zaštita autorskog prava, kibernetička sigurnost, trgovina i e-poslovanje. Članovi BSA su Adobe Systems Inc., Apple Computer Inc., Autodesk Inc., Avid Technology Inc., Bentley Systems Inc., Borland Software Corp., Cadence Design Systems Corp., Cisco Systems Inc., CNC Software Inc./Mastercam, Dell Inc., Entrust Inc., Hewlett-Packard Development Company, L.P., IBM Corp., Intel Corp., McAfee Inc., Microsoft

Corp., PTC, RSA Security Inc., SAP, SolidWorks Corp., Sybase Inc., Symantec Corp., Synopsys Inc., Tekla Corp., The MathWorks Inc. and UGS Corp. U Hrvatskoj su ove godine aktivni sljedeći članovi: Adobe Systems Inc., Autodesk Inc., Avid Technology Inc., Bentley Systems Inc., Corel Corp., HSM Informatika d.o.o., Microsoft Corp., Microsoft Hrvatska d.o.o., Nemetchek AG, Powercom sistemi d.o.o., Recro d.d., Symantec Corp. i UGS Corp.

O IDC: IDC je vrhunska kompanija za globalna istraživanja tržišta i savjetovanje na području informatičke tehnologije, telekomunikacijske industrije i tržišta tehnologije široke potrošnje. IDC analizira i predviđa tehnološke trendove kako bi njegovi klijenti mogli donositi strateške i na činjenicama utemeljene odluke vezane za nabavu IT opreme i strategiju poslovanja. Više od 850 IDC-ovih analitičara u 50 zemalja globalno, regionalno i lokalno doprinosi svojom stručnošću i uvidom u tržišta tehnologije. Klijenti IDC-a već se više od 42 godine pouzdaju u dobivene savjete koji doprinose uspjehu njihovih organizacija. IDC je podružnica tvrtke IDG, vodeće svjetske tvrtke za tehnološke medije, istraživanja i događanja. Dodatne informacije dostupne su na adresi <http://www.idc.com>.

Više informacija za predstavnike medija:

Mirna Milanovic-Lalic,

Glasnogovornik i pravni zastupnik BSA za BiH

Tel: +387 33 202 196

E-mail: infobih@bsa.org

www.bsa.org/bih